

Michaela Piňosová: Jugoslávský typ socialismu ve slovinském prostředí, bakalářská práce

Ústav historických věd, Filosofická fakulta Univerzity Pardubice

obor: Historie, Slavistická studia zemí Evropské unie, 2012

Oponentský posudek bakalářské práce:

Bakalářská práce Michaely Piňosové se zaměřuje na problematiku vývoje jugoslávského modelu socialismu ve slovinském prostředí. Autorka se soustředí na období od konce 2. světové války do první poloviny 70. let dvacátého století a na specifický vývoj Slovinska v kontextu poválečné socialistické Jugoslavie. Jde o dobu po roce 1948, kdy byla Jugoslávie vyloučena z tzv. sovětského bloku. Autorka se zabývá hledáním odlišné cesty budování socialismu v době, kdy se odklon od vzoru diktovaného Sovětským svazem stal nutností vnitřní i zahraniční politiky Jugoslavie a kdy se země po přerušení kontaktů se sovětizovanými zeměmi východní a střední Evropy začala otevírat západním vlivům. Tyto procesy se osobitě odrážely i ve vývoji Slovinska, které představovalo s Chorvatskem rozvinutější část státu a mohlo výhod otevírání se geograficky, kulturně i ekonomicky využít. Autorka usiluje vedle popisu jugoslávského modelu také o podání obrazu vývoje Slovinska v rámci Jugoslavie a jejím cílem je „nastínit podíl a úlohu Slovinců při budování tohoto modelu“ (str. 2).

Práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola se zaměřuje na příčiny a průběh roztržky, na představy stalinistického režimu v Moskvě i neochotu J.B. Tita se podřídit diktátu. Kapitola sumarizuje vývoj, který předcházela zasedání Informačního byra v Bukurešti a popisuje situaci, která vznikla v důsledku vyloučení země z bloku. Druhá kapitola nastiňuje charakteristiky tzv. jugoslávského modelu socialismu, který se začal formovat krátce po roztržce, kdy byla země oslabená a trpěla důsledky izolace. Autorka popisuje vývoj jugoslávské cesty a specifika situace ve Slovinsku při zavádění samosprávných prvků do politicko-ekonomického systému země. Věnuje se období 50. let, kdy byla zaváděna tzv. dělnická samospráva a provedeny hospodářské reformy.

Ve 3. kapitole se autorka zaměřuje a liberalizaci stranické a státní politiky v průběhu 60. let, která je v slovinském prostředí reprezentována politikou Stane Kavčiče a dosahuje největší intenzity na přelomu 60. a 70. let. A v následující se autorka zaměřuje na osobnosti a nabízí jakousi galerii portrétů jednotlivých představitelů komunistického režimu, na níž navazuje ještě sumarizace poválečného vývoje jugoslávského a slovinského socialismu.

Práce je napsána srozumitelným jazykem a její struktura odpovídá úkolu, který si autorka stanovila. Každá část se vždy věnuje celkovému vývoji Jugoslávie v daném období a poté se zaměřuje konkrétněji na slovinské prostředí. Práce víceméně poskytuje přehledné údaje, které čerpá jednak z českých publikací Dějiny Slovinska či Dějiny jihoslovanských zemí a jednak informace dále doplňuje o práce slovinských autorů. Větší důraz na detaily

některých problémů by jistě napomohl pestrosti obrazu. Například v momentech, kdy se hovoří o slovinsko-celojugoslávských problémech či rozepřích by stálo za úvahu zmínit a popř. vce konkretizovat v několika odstavcích některé tyto diskuse, uvést konkrétní data a konkrétní argumentaci v těchto sporech, ať už šlo o spory o dálnici či jiné problémy. Text který takové detaily postrádá občas zbytečně působí trochu šedivěji a popisně.

Závěrečné kapitoly působí občas staticky. Například 4. kapitola není je spíše jakousi sbírkou portrétů a doplňků a pátá kapitola je jen sumarizací vývoje. Většina údajů uvedených v obou kapitolách by mohly být i součástí příloh. To je však věci názoru a autorkou zvolené řešení určitě není a priori špatné. Text práce se opírá o vcelku solidně vystavěný poznámkový aparát, možná bych omezil jen ty poznámky pod čarou, které rozšiřují poznatky z textu pouze o doplňující biografické údaje o narození a úmrtí politika, o němž se v textu píše. Závěrečné resumé v angličtině (str. 55-56) je dobré, ale obsahuje drobné terminologické chyby (např. economical (úsporný) namísto economic (hospodářský)). Autorka celkově prokázala solidní přehled v české i zahraniční odborné literatuře věnované zvolenému tématu, ale také v internetových zdrojích informací. Slovinské publikace jsou přínosem, který lze i více využít.

Přes menší a celkově velmi dílčí výhrady jsem přesvědčen, že autorka prokázala schopnost srozumitelně, přehledně a kvalitně zpracovat zvolenou problematiku a výsledek nesporně může využít v další práci. Bakalářská práce Michaely Piňosové splňuje podstatné obsahové a formální požadavky bakalářské práce a doporučil bych ji proto k obhajobě. Domnívám se, že uvedenou bakalářskou práci lze zhodnotit v rozmezí mezi výbornou až velmi dobrou. Přikláním se mírně k prvnímu hodnocení – tj výborně.

V Pardubicích dne 14.1.2012.

PhDr. Ivan Macek, M.A., M.Sc.